

PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

11 septembrie 2019

Nr. 011-06-33

Stimată Doamnă Președinte al Parlamentului,

În conformitate cu art. 73 din Constituția Republicii Moldova și cu art. 47 din Regulamentul Parlamentului, înaintez Parlamentului spre examinare, cu titlu de inițiativă legislativă, proiectul de lege cu privire la acordarea indemnizației în cazul decesului unuia dintre soți.

Totodată, în temeiul art. 58 din Regulamentul Parlamentului, solicit respectuos remiterea prezentului proiect de lege către Guvern pentru a fi supus avizării.

Cu stimă,

Igor DODON

Anexe: 1. Proiectul de lege cu privire la acordarea indemnizației în cazul decesului unuia dintre soți;

2. Nota informativă la proiectul de lege.

Doamnei Zinaida GRECEANÎI,
Președinte al Parlamentului

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr. <u>190</u>		
<u>"12"</u>	<u>09</u>	<u>2019</u>
Ora		

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

L E G E
cu privire la acordarea indemnizației
în cazul decesului unuia dintre soți

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articolul 1. Acordarea dreptului la indemnizație în cazul decesului unuia dintre soți

(1) Soțului supraviețuitor, în cazul decesului soțului care a beneficiat de pensie pentru limită de vîrstă mai puțin de 5 ani după stabilirea dreptului la pensie conform Legii nr.156/1998 privind sistemul public de pensii, i se acordă indemnizație lunară.

(2) Cuantumul indemnizației se stabilește în mărimea pensiei pentru limită de vîrstă în plată la data decesului beneficiarului de pensie, care nu depășește suma a cinci salarii medii lunare prognozate pe economie pentru anul în care a avut loc decesul persoanei.

(3) Indemnizația se acordă lunar, pentru o perioadă calculată conform formulei: $T = 5 - p$, unde:

T – durata pentru care soțul supraviețuitor va beneficia de indemnizație;

p – perioada în care soțul decedat a beneficiat de pensie pentru limită de vîrstă.

(4) Indemnizația se acordă dacă, în momentul decesului beneficiarului de pensie, soțul supraviețuitor a avut cel puțin 15 ani de căsătorie cu persoana decedată. Indemnizația se acordă indiferent dacă soțul supraviețuitor este sau nu beneficiar de pensii în sistemul public de pensii.

(5) Dreptul la indemnizație poate fi solicitat de către soțul supraviețuitor timp de trei ani de la data decesului soțului.

Articolul 2. Solicitarea indemnizației

(1) Cererea pentru stabilirea indemnizației se depune personal de către soțul supraviețuitor la organul teritorial de asigurări sociale de la locul său de domiciliu, la prezentarea actelor ce confirmă dreptul la indemnizație.

(2) Modul de solicitare a indemnizației se stabilește de Guvern.

Articolul 3. Stabilirea și plata indemnizației

(1) Indemnizația se stabilește din luna depunerii cererii. În cazul depunerii cererii în luna când a survenit decesul soțului, indemnizația se stabilește din luna următoare.

(2) Plata indemnizației se face lunar, pentru luna în curs, de către prestatorul de servicii de plată de pe teritoriul Republicii Moldova desemnat de către beneficiarul de indemnizație, în modul stabilit de Guvern.

(3) În cazul în care soțul supraviețuitor optează pentru stabilirea indemnizației prevăzute de prezenta lege, în perioada de plată a acesteia nu are dreptul la stabilirea și plata pensiei de urmaș în condițiile Legii nr.156/1998 privind sistemul public de pensii.

(4) În cazul decesului beneficiarului de indemnizație suma neîncasată nu poate fi achitată unei alte persoane.

(5) Rețineri din indemnizația lunară se efectuează conform prevederilor articolului 38 din Legea nr.156/1998 privind sistemul public de pensii.

Articolul 4. Sursa de plată a indemnizațiilor

Indemnizațiile stabilite în conformitate cu prezenta lege se plătesc din bugetul asigurărilor sociale de stat.

Articolul 5. Dispoziții finale și tranzitorii

(1) Prevederile prezentei legi se aplică în cazul deceselor survenite după 1 ianuarie 2020.

(2) Guvernul, în termen de trei luni de la data publicării, va adopta actele normative necesare realizării prezentei legi.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de lege cu privire la acordarea indemnizației în cazul decesului unuia dintre soți

Scopul prezentului proiect de lege constă în garantarea de către stat, pe un termen determinat, soțului supraviețuitor a dreptului la indemnizație lunară în mărimea pensiei pentru limită de vîrstă de care a beneficiat soțul decedat în funcție de durata primirii acesteia.

Principalele prevederi și elemente noi ale proiectului

Asigurarea socială reprezintă una dintre cele mai importante forme de protecție socială a populației, prin intermediul căreia se asigură calitatea vieții pentru o bună parte a cetățenilor. Funcția de protecție apare în cazurile survenirii anumitor circumstanțe și riscuri determinate. În același timp, o parte din cheltuielile necesare pentru acoperirea necesităților sînt suportate pe parcursul activității de înseși persoanele asigurate.

Scopul fundamental al asigurării sociale constă în garantarea unui nivel de trai decent persoanelor, prin acordarea prestațiilor de asigurări sociale corespunzătoare și suficiente, în cazul survenirii unui risc social.

Analiza modelului autohton de asigurări sociale și a celui de pensionare, în particular, denotă unele probleme care influențează negativ sistemul din punctul de vedere al ratei de participare a persoanelor, care determină ponderea persoanelor asigurate, precum și veniturile lor asigurate.

Menționăm că, în conformitate cu legislația, dreptul la pensie pentru limită de vîrstă se acordă dacă sînt îndeplinite cumulativ condițiile privind vîrsta de pensionare și stagiul de cotizare. Actualmente, vîrsta de pensionare pentru bărbați este de 63 de ani, iar stagiul de cotizare de 34 de ani, pentru femei vîrsta de pensionare este de 58 de ani 6 luni, iar stagiul de cotizare 31 de ani 6 luni.

Conform informației Casei Naționale de Asigurări Sociale, numărul anual al pensionarilor pentru limită de vîrstă, care au beneficiat de pensie mai puțin de 5 ani, din cauza survenirii decesului, este de 2855 persoane, mărimea medie a pensiilor este de 1442,37 lei. Datele denotă faptul că aceste persoane contribuie, pe parcursul activității profesionale, la sistemul de asigurări sociale prin achitarea contribuțiilor de asigurări sociale, însă durata medie de primire a pensiei este de 2,6 ani.

În această ordine de idei, consemnăm că, prin Hotărîrile nr. 27 din 18 mai 1999 și nr. 19 din 19 iulie 2016 pentru controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr.156-XIV din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat, Curtea Constituțională a reținut că:

„[...] Contribuțiile de asigurări sociale în fondul de pensii sunt plăți obligatorii, percepute din salariul (venitul) cetățenilor. Defalcând o parte, stabilită prin lege, din salariul (venitul) lor, cetățenii încadrați în câmpul muncii, prin intermediul sistemului de contribuții de asigurări sociale obligatorii în fondul de pensii, participă nemijlocit la formarea bugetului asigurărilor sociale de stat.

Astfel, prin sumele plătite sub forma contribuțiilor la bugetul asigurărilor sociale, persoana practic își câștigă dreptul de a primi o pensie în cuantumul rezultat prin aplicarea principiului contributivității. Dreptul la pensie este un drept preconstituit încă din perioada activă a vieții individului, acesta fiind obligat prin lege să contribuie la bugetul asigurărilor sociale de stat procentual raportat la nivelul venitului realizat. Corelativ, se naște obligația statului ca în perioada pasivă a vieții individului să-i plătească o pensie al cărei cuantum să fie guvernat de principiul contributivității, cele două obligații fiind intrinsec și indisolubil legate.”

Pornind de la principiul contributivității, care stă la baza formării și funcționării sistemului de pensii, prezentul proiect de lege prevede garantarea de către stat soțului supraviețuitor a dreptului la indemnizație lunară în mărimea unei pensii pentru limită de vîrstă de care a beneficiat soțul decedat, în funcție de durata beneficierii de pensie.

Astfel, proiectul de lege propune acordarea dreptului la indemnizație soțului supraviețuitor pentru o perioadă determinată după următoarea formulă:

$T = 5 - p$, unde:

T – durata pentru care soțul supraviețuitor va beneficia de indemnizație;

p – perioada în care soțul decedat a beneficiat de pensie pentru limită de vîrstă.

Această măsură va asigura cu resurse financiare suplimentare soțul supraviețuitor, compensîndu-i venitul ratat urmare decesului soțului, precum și va consolida încrederea contribuabililor față de sistemul de pensionare.

Amendamentele propuse se bazează pe prevederile articolului 47 alineatul (2) din Constituția Republicii Moldova: „Cetățenii au dreptul la asigurare în caz de: șomaj, boală, invaliditate, **văduvie**, bătrînețe sau în celelalte cazuri de pierdere a mijloacelor de subzistență, în urma unor împrejurări independente de voința lor.”

Impactul proiectului de lege

Prezentul proiect de lege va spori măsurile de protecție socială și va contribui la creșterea încrederii cetățenilor față de sistemul de asigurări sociale.

Fundamentarea economico-financiară a proiectului de lege

Conform datelor Casei Naționale de Asigurări Sociale, cheltuielile anuale suplimentare estimate pentru anul 2020 constituie 49994,3 mii lei (inclusiv cheltuielile de distribuire și taxa de comision). Sursa de finanțare este Bugetul Asigurărilor Sociale de Stat pe anul 2020.